

Glasilo SZDL za Gorenjsko

Glas

Gorenjske

Izdaja: Gorenjski tisk / Uroja:
Uredniški odbor / Odgovorni
urednik: Slavko Beznik
Telef. uredništva 475 — uprave 475
Tekoči račun pri Komunalni banki
Kranj št. 61-KB-1-Z-125 / Izdaja v
ponedeljek in petek / Naročnina:
letna 600, pollet. 300, mesečna 50 din

S seje ObLO Kranj

Najetje posojila za komunalne gradnje

Kranj, 31. avgusta.

Občinski ljudski odbor Kranj je na današnji redni seji sklepal o najetju posojila iz občinskega kreditnega sklada za zidavo stanovanjskih hiš, ki ga bodo uporabili za nujna komunalna dela na področju nekaterih stanovanjskih naselij. Sprejet je bil tudi predlog za garancijsko izjavo podjetju »Slovenija-sport«, potrjena so bila pravila nekaterih trgovskih podjetij in predlog za imenovanje komisije za narodno obrambo ter komisije za spomeniško varstvo.

Svet za gradbene in komunalne zadeve pri ObLO Kranj je določil prioriteto komunalnih gradenj na zazidalnih območjih Planine, Zlatega polja, Smidovega travnika in območja severno od vodovodnega stolpa. Na Planini je v načrtu gradnja ceste, transformatorske postaje in vodovoda, za kar so predvideni stroški v višini 8.286.000 dinarjev. Na Zlatem polju je nujno potrebna nova cesta, vodovod in ureditev kanalizacije. Za te gradnje bi potrebovali 4.326.000 dinarjev, za gradnjo kanalizacije na Smidovem travniku 4.200.000 dinarjev in za gradnjo kanalizacije severno od vodovodnega stolpa 1.673.000 dinarjev. Odborniki so sprejeli predlog Sveta za gradbene in komunalne zadeve, da se iz občinskega kreditnega sklada najame 18.486.000 dinarjev posojila z 1,5% obrestno mero za 20-letno odplačilno dobo. Omenjene komunalne gradnje so bile v prvi vrsti upošteevane zaradi tega, ker bodo omogočile pričetek takojšnje graditve na predvidenih zazidalnih območjih.

družnica »Slovenskega poročevalca« in »Tkanina«. To bo eden najlepše urejenih lokalov v Kranju. Razen tega so ti prostori ob najbolj prometnem delu ceste in bodo marsikaj pripomogli k lepšemu izgledu mesta. Podjetje »Slovenija-sport« je v ta namen najelo 4 milijone dolgoročnega posojila, za kar mu je ljudski odbor dal garancijsko izjavo.

Ob zaključku je bil sprejet tudi sklep, da ObLO Kranj sprejme v dogovor z občino Pulo v upravo otok Stenjak. Namenjen bo samo kolonijam, v katerih bodo letovali otroci iz vsega okraja. Za igrišča in zgradbe bo investiranih na Stenjaku okoli 20 milijonov dinarjev.

J. O.

nedeljska razmišljanja

a debelem pesku in delavcih

SAJ BI se niti ne spotaknil obno, če se Bodičarju ne bi zapletla v bode. Zdej, ko se je on »razpištola«, pa je že skoraj treba.

TISTO, da na Javorniku ob belem dnevu gore luči, me še ni tako strašno prizadelo. Sonca v avgustu tako in tako ni bilo in — zakaj ne bi ljudje ob belem dnevu videli, kod naj hodijo? Če za to plačajo — dragi moji, kaj pa je danes jurček!?

Za nočno pot od postaje do doma svetuje uredništvo potnikom zgornjo rešitev

Perica Vlašič je zlahka prišel v finale. Veslal je le za plama. Na splošno so bili večerajšnji časi nekoliko slabši kot v petek, bodisi zaradi vetra, ki je pihal veslačem v hrbet, bodisi zaradi utrujenosti in pričakovanja današnjih finalnih borb.

Se ena zanimivost: Avstrija je prišla na Bled le s 3 veslači in 3 čolni in vsi

Včerajšnje borbe so bile precej hude. Zlasti v drugi skupini predtekmovalcev za osmerce, kjer je šlo na cilju

»za las«. Čehi so zmagali za meter pred Švedi in Romuni. To je bila res edinstvena moška borba.

trije so prišli v finale: skiff, dvojka brez krmarja in dvojka s krmarjem. Res lep podvig avstrijskih veslačev.

Osmerec na Blejskem jezeru

LIEGE—RIM—LIEGE

V noč od četrta na petek je pejlala skozi Kranj kolona avtomobilov, ki je šla že iz Belgije preko Zahodne Nemčije in Avstrije. Številni gledalci, ki so se zbrali na vrhu Jelenovega klanca, so videli tekmovalce iz devetih držav (Belgije, Anglije, Francije, Švice, Italije, Luksemburga, ZDA, Holandije in Nemčije), ki tekmujejo v letošnji XXVI. ocenjevalni avto-vožnji na progi Liege—Rim—Liege. Pot, ki je dolga 5064 km, bodo tekmovalci prevozili v štirih dneh brez prestanka.

Medtem ko vodi pot tekmovalce omejene vožnje približno 1000 km po našem ozemlju, pa je bila v Kranju tudi kontrolna postaja. V Liegu je startalo 97 tekmovalcev s sovozači, do Kranja pa jih je odpadlo že 22. Vožnja bodo nadaljevali, ko bodo zapustili Jugoslavijo, preko Italije, Francije, nazaj v Belgijo. Zanimivo je, da nihče od tekmovalcev ni hotel imeti startne številke 13. Kljub temu pa je imelo že dvaindvajset tekmovalcev »smolo«.

F. B.

Beležka

Požrtvovalnost

Vsem je še v spominu žalostni nedeljni prizorišče podobnega dogodka, ki pa se je srečno končal. Od loške mlekarnarje grade nov lesen most proti kopaliskemu Puščaju. Preko lesenega ograjja je speljana zasilna, iz colaric položena brv. Okrog 6. ure popoldne so se igrali po mostu otroci tovarniškega delavca in znanega godbenika Severja — Jurjevca, Majdka, ki bo šla letos v šolo, in France ter Janez, učenca 3. in 4. razreda. Nenadoma se je deska sprožila in vsi trije so padli z višine 8 metrov v deročo in kalno Poljanščico. Nastal je preplah. Ljudje so drli k bregu.

Majdko je odnesel tok na sredino reke, starejšemu Janezu je uspelo približati se bregu, od koder ga je rešil oficir JLA Zika, ki je brez pomisleka skočil v vodo, medtem ko se je Francček krčevito ozlepal tramu mosta. Le-temu je priskočil na pomoč uslužbenec loške »Zeleznine«. Ljudje so vili roke in klicali na pomoč. — Majdko je voda odnašala...

Prav v tem trenutku pa se je pripeljal na motorju lovec Ivan Hafner. — Naj sam pove, kako je bilo.

»Pravkar sem se bil pripeljal domov. Videl sem, kako ljudje de-rejo v smeri proti mostu. Zaslutil sem, da gre za nesrečo; pognal sem motor in zavil v smeri proti mostu. Ni bilo kaj spraševati; po obnašanju ljudi sem sodil, za kaj gre. Hitro sem zavil ob Sorji proti Studencu, hoteč prehiteti potapljačo deklico. Med potjo sem odvrgl oblačila, ki bi me utegnila ovirati pri plavanju, in že sem bil ob veliki skali, ki štrli iz vode v Sovodnju. Oprjel sem se te skale in čakal. Opazoval sem kalno gladino reke — deklice ni bilo nikjer. Že sem se zbal, da sem prišel prepozno, ko sem nenadoma ugledal vrh vode otrokovo krilce. Pognal sem se in zgrabil — punčka je bila moja! Krčevito se me je oklenila in me z drobnimi prstki stiskala kot s kleščami. Srečno sem dosegel breg. Pogledal sem dekletcu v ble-do lice. Očke je imela že steklene, vendar je srce še utripalo. Čudno, da je otrok sploh vzdržal, saj jo je voda nesla vse do Sovodenj. Trepiljal sem jo po ličkih in deklici so je vrnili zavesti — je zaključil pripovedovanje požrtvovalni rešitelj.

ZAN SELAN

Perica Vlašič šele četrtri

Slab plasma jugoslovanskih veslačev

Bled, 2. septembra.

SOBOTA

Zgodilo se je prav tako kot pred tednom dni. Finalne borbe evropskega šampionata v veslanju za moške smo pričakali, kot pri ženskah, le z enim samim samcatim čolnom. Medtem ko je ženske zastopal v finalu le osmerec, nas bo danes popoldne zastopal le dobro znani skiffist Perica Vlašič.

Je to nepričakovano? — Prav gotovo! Napovedi, predvidevanja, laskave izjave o pripravljenosti naših veslačev za letošnje vrhunsko tekmovanje so se izjalovile. Že več let nazaj se namreč naši veslači niso tako slabo odrezali, kot tokrat na Bledu, na »domačem terenu«.

Tega ne moremo pripisati smoli. Kardarkoli je v večerajšnjih pretekmovalnih startal kak naš čoln, so naši veslači brž dobro začeli in skoraj vedno vodili do 500 pred ciljem.

Ostali veslači so, to je splošna ugotovitev, v zadnjem letu veliko bolj napredovali kot naši.

Mladinske delovne brigade končale delo

Pohvale in udarništva mladim delavcem

Kranj, 1. septembra.

Včeraj so odšli mladinci in mladinke delovnih brigad s svojih delovnih mest domov. Zadnje brigade, ki so gradile cesto Koprivnik—Gorjuše, Lipnica—Jelovica in brigada iz Predvora so, preden so se vrnile domov, prejele še pohvale in udarništva. Brigada »Boris Kidrič« na cesti Lipnica—Jelovica je odšla na izlet na Bled, pred tem pa so se zbrali še na svečani brigadni konferenci, kjer je bila brigada proglašena za tretjič udarno. Hkrati je član predsedstva OK LMS

Miha Bevc podelil 12 mladim delavcem pohvale in proglašil 12 udarnikov. Brigada v Predvoru je odšla na izlet na Jezerko, priredila je tudi zaključni večer s svečano akademijo, kjer ji je sekretar OK LMS Marijan Rožič podelil diplomo o dvakratnem udarništvu, hkrati je bilo proglašanih 8 udarnikov in 10 pohvaljenih. Brigada na Koprivniku je bila pohvaljena, brigada »France Perovšek« na otoku Stenjaku pa proglašena za udarno. Mladi delavci so odšli domov, da se pripravijo na pričetek pouka. Več o tem bomo pisali v prihodnji številki.

BALADA TEME

Lojze, ali kaj vidiš?!

!?!

Jaz tudi ne!

Odkritje spominskega kamna v Delnicah

9. septembra zbor kurirjev I. Gorenjske relejne linije

V nedeljo, dne 9. septembra ob 11. uri dopoldne bo Zveza borcev NOB iz Gorenje vasi pri Poljanah nad Skofjo Loko odkrila lep spominski kamen v spomin na ustanovitev ene izmed prvih kurirskih postaj na Gorenjskem, ki je bila ustanovljena za kurirsko službo na Gorenjskem že leta 1942. Ta relejna linija je delovala vse do italijanske kapitulacije in to: iz Dolomitov čez Pasjo raven, Delnice, Krivobrdno in najprej na Jelovico. Vežo so vzdrževali kurirji postaje G-5 s sedežem v bližnji vasi Delnice. Kasneje je ta linija potekala iz Cerknega na Primorskem čez Martinj vrh, Delnice, Ožbolt nad Zmencem, Studenčico pri Medvodah in v Trbojah čez Savo za kamniški in štajerski terpin in je obstajala vse do osvoboditve.

Z odkritjem tega spominskega kamna bodo dali priznanje vsem borcem kurirjem, ki so v času najtežjih dni NOB omogočali s prenašanjem pošte in literature, da se je NOB lahko razvijala po enotnem sistemu po celi Slo-

veniji; hkrati bo to spomin neštetim žrtvam, ki so v NOB padle iz vrst kurirjev pri izvrševanju važne in naporene službe.

Ob odkritju spominskega kamna bo v vasi Delnicah tudi prajerčna sloves-

nost, kjer se bodo ponovno zbrali vsi preživelj kurirji iz I. gorenjske relejne linije in kurirji iz drugih linij in postaje cele Gorenjske, ne glede na to, na katerih postajah in linijah so v NOB izpolnjevali svoje naloge.

Vsa Gorenjska je bila preprežena s kurirskimi stezami

Od nedelje na ponedeljek

Dubrovnik, 2. septembra.

Danes se je zaključila tu konferenca pravnikov iz 47 držav. Konferenca je bila po splošni oceni boljša kot kate-rakoli slična konferenca po vojni. Na konferenci kljub obsežnemu dnevnemu redu ni prišlo do nobenega spora niti na plenarnih sejah niti pri delu v komisijah. Zelo razveseljivo je tudi dejstvo, da so se konference udeležile tudi tiste države, ki so svoj čas bojkotirale delo v svetovni pravniški organizaciji. Te dežele so: Sovjetska zveza, LR Kitajska in druge dežele Vzhodne Evrope.

London, 2. septembra.

Predsednik avstralske vlade Menzies, švedski zunanji minister Unden in še 25 drugih predstavnikov komiteja petih držav je danes s posebnim letalom zapustilo London. Odpotovali so v Kairo, kamor so prispeli nekaj čez pol 6. uro popoldne. V Kairu se bodo jutri razgovarjali s predsednikom Naserjem o ureditvi suškega problema.

Pred odhodom iz Londona je premier Menzies izjavil, da bo njegov komite storil vse, kar je v njegovi moči, da se spor mirno uredi. Naloga njegovega komiteja ni le izročiti predsedniku Naserju predloge 18 držav — udeleženk londonske konference, marveč tudi razpravljati o nastali situaciji. Po razgovorih se bo Menzies vrnil v London.

Pariz, 2. septembra.

Dve francoski vojni ladji s 5000 vojakov na krovu sta danes odpluli iz Marseilla. Menijo, da sta odpluli na Ciper. V Marseilli in Toulonu so v teku priprave za nadaljnje odposiljanje vojakov in vojaškega materiala v Sredozemlje. Francoske oblasti so zagledale za potrebe vojske 31 velikih čez-oceanskih ladij. Vsekakor so te francoske priprave v zvezi s sestankom komiteja petih in predsednika Naserja. Francozi in Angleži hočejo z vojaškimi manevri prisiliti Egiptčane k popušcanju. Vendar se tudi v Franciji vse bolj širijo glasovi, da ti manevri ne bodo olajšali dela komiteju petice. S tem v zvezi je prišlo do nesoglasij tudi na zadnji seji francoske vlade.

Moskva, 2. septembra.

Skupina sovjetskih pravnikov je v današnji »Pravdi« objavila članek o prepovedi KP Zahodne Nemčije. V članku je rečeno, da je prepoved Komunistične partije v Zahodni Nemčiji teptanje elementarnih pravic nemškega naroda. Ta prepoved daje krila nemškemu militarizmu in ogroža svetovni mir. Zato ni pretirana zaskrbljenost, ki so jo ob tem dejanju začutili vsi mirolojubni narodi in vse napredno javno mnenje.

Pnom Penh, 2. septembra.

V glavnem mestu Kambodže Pnom Penhu je bilo danes objavljeno, da sovjetski premier Bulganin in prvi sekretar CK KPSZ Hruščev ne bosta obiskala Kambodže v septembru, kot je bilo prvotno sklenjeno, marveč šele novembra. Sovjetska državnika je povabil v Kambodžo princ Sihanuk ob svojem obisku v Sovjetski zvezi.

O problemih strokovnih šol na Jesenicah

Upravni odbor Zelezarne Jesenice je na ponedeljkovem zasedanju določil člane kolektiva s predstojniki jeseniških strokovnih šol, ki so bili pooblašeni, da skušajo pri Okrajnem ljudskem odboru v Kranju rešiti vprašanje nadaljnjega vzdrževanja šol. Razen predstavnikov Zelezarne Jesenice in jeseniških strokovnih šol sta prisostvovala sestanku v Kranju podpredsednika OLO Ivan Bertonec in Dušan Horjak.

Po dokončni ugotovitvi, da Zelezarne Jesenice spričo pomanjkanja fonda za prosto razpolaganje nima denarnih sredstev za vzdrževanje jeseniških strokovnih šol, sta predstavnika Okrajnega ljudskega odbora pristala na rešitev vzdrževanja Metalurške industrijske šole do zaključka tekočega koledarskega leta s tem, da najame šola bančni kredit, za katerega bo dal garancijo Okrajni ljudski odbor. Za vzdrževanje Mojstrske šole in delavskega oddelka Tehniške srednje šole, ki bančnega kredita ne moreta dobiti, pa sta obljubila, da bo skušal najti Okrajni ljudski odbor potrebna sredstva do zaključka tekočega leta. S tem je Okrajni ljudski odbor v Kranju prepričan, da bo prihodnjega leta, Boril pa se bo s šolami in Zelezarne Jesenice naprej do dokončne ureditve vzdrževanja vseh strokovnih šol.

Fond za kadre pri Zvezni industrijski zbornici razpolaga s tolikim kreditom za dopolnilno vzgojo kadrov, da bi bilo možno dobiti iz tega fonda tudi sredstva za redno vzdrževanje strokovnih šol. Sklad za kadre pri Zvezni industrijski zbornici mora biti v prvi vrsti na razpolago za redno vzdrževanje šol, šele nato naj bi bil na razpolago za dopolnilno vzdrževanje. Prepričani smo, da bo s prihodnjim koledarskim letom vprašanje jeseniških strokovnih ter strokovnih šol nasploh dokončno rešeno.

Šole se bodo odprle deset dni pozneje, kot je bilo predvideno

Po sklepu Sveta za zdravstvo in Sveta za šolstvo LRS se bo pouk na vseh šolah v kranjskem okraju pričel 15. septembra namesto 5. septembra, kot je bilo to prvotno objavljeno. Pouk bo začel 15. septembra tudi v okrajih Ljubljana, Kočevje, Novo mesto, Ptuj in Maribor.

Preložitev začetka šolskega leta je v zvezi s pojavom otroške paralize v imenovanih krajih. Za sedaj ni še nobene osnove za paniko. Prav pa je, da se starši čim podrobneje seznanijo z

NA JAVORNIKU SO PRIČELI S PRIREDITVAMI

Javornik, 2. septembra.

V počastitev krajevnega praznika in 20-letnice stavke tekstilnih delavcev Slovenije je pripravila DPD Svoboda Javornik skupno z množičnimi organizacijami kulturni teden. S prireditvami so pričeli v soboto zvečer. Ob 19.30. uri so s Straže naznanile fanfare pričel: praznovanja, nakar je sledila otvoritev zgodovinske razstave ZB ter uprizoritev Ingričeve opere »Tam na gorah«. Včeraj je bil partizanski pohod in strelsko tekmovanje. Kulturne, športne in telovadne prireditve se bodo vrstile vse do prihodnje sobote, ko bo pred javorniškimi valjarnami odkritje spominske plošče v spomin 20-letnice stavke.

MARIBORSKA DRAMA GOSTUJE V PG

V soboto, 8. septembra 1956 bo gostovala v Prešernovem gledališču — v okviru proslav 20-letnice tekstilne stavke v Kranju — Drama Slovenskega narodnega gledališča iz Maribora. Slovensko narodno gledališče v Mariboru ima razen osrednjega slovenskega gledališča v Ljubljani za razvoj slovenske gledališke kulture nedvomno velike zasluge, saj sta bili do druge svetovne vojne ti dve hiši edini polni slovenski gledališči. V Mariboru so ustvarjali od njegove ustanovitve leta 1919 dalje znani slovenski gledališki ljudje, kakor: Nučič, Fregar, Razberger, Bratina, brata Koviča in Skrbnška, operna pevca Simenc in Janko, Furjan, Nakrst, Podgorski, Kraljeva, Zakrajškova in mnogi drugi iz mlajše generacije.

Gostje iz Maribora bodo uprizorili John Patrickovo tragikomedijo »Vroč kri«. To delo, ki so ga nekateri imenovali »pretresljiva študija o osamellem srcu, je napisal znani ameriški dramatik irskega porekla leta 1945, ko se je vračal po končani drugi svetovni vojni domov iz Burme, kjer je bil višji oficir v Montgomeryjevi 8. armadi. Kakor vsa Patrickova dela (med njimi še posebno »Čajnica na Okinavi«) je doživela tudi »Vroč kri«, ki se odigrava med drugo svetovno vojno na daljnem jugo-vzhodu v neki začasni angleški vojaški bolnišnici in je pisana s polno človeške topline, s pravo mešanico humorja in pretresljive tragike, velike uspehe po vseh svetovnih gledališčih. Tudi v maribor-

skem gledališču sta vzbudili oboje del (v Malčevi režiji) veliko zanimanje in dosegli velik uspeh pri publiku in kritiki.

V. Stiglic

REDAKCIJA ZBORNKA ZAKLJUČENA

Zbornik gradiva o Veliki tekstilni stavki Slovenije je že v tisku in bo predvidoma izšel 12. septembra. Obsegal bo okoli 170 strani nekoliko večjega obsega. Bo prav tako bogato ilustriran. Na čelu Zbornika bo slika tovariša Franca Leskoška, ki je bil duša stavkovnega gibanja v Sloveniji in predsednik strokovne komisije. Nato bo objavljen članek tovariša Staneta Kavčiča o 10-letnici socialistične graditve v Sloveniji. V nadaljevanju se bodo vrstili: Zgodovinski oris Velike tekstilne stavke Slovenije. Spomini udeležencev stavke in nazadnje dokumenti o stavki. V tem delu bo objavljen dnevnik tovariša Zmaga Krašnje, učitelja-revolucionarja, ki je med vojno umrl v koncentracijskem taborišču in pa dnevnik tržiške predilnice, ki zanimivo osvetljuje, kako je gledal na stavko kapitalistični podjetnik.

Cena Zborniku bo kljub precejšnjemu obsegu, bogatim ilustracijam in trobarvnemu ovitku le 100 dinarjev, zato je med ljudmi za Zbornik že sedaj veliko zanimanje.

PROSLAVE V KRANJU

Terenski odbor SZDL Kranj Center bo v počastitev 20. obletnice velike tekstilne stavke priredil v sredo, 5. septembra ob pol 8. uri zvečer spominsko svečanost v Prešernovem gaju ob spomeniku bazoviškim žrtvam.

V četrtek, 6. septembra zvečer ob 8. uri pa bo v Sindikalnem domu zbor članstva Socialistične zveze terena Center, na katerem bo tovariš Vinko Hafner govoril o stavki slovenskih tekstilcev.

Vesti in dogodki

PRVI NASTOP

Jesenice, 2. septembra. V soboto zvečer je bil v Delavskem domu na Jesenicah koncert, ki sta ga priredila moški pevski zbor in mladinski tamburaški zbor jeseniškega obrtniškega kulturnega društva. Moški zbor se je to pot javnosti prvič predstavil. Najprej je zapel 5 partizanskih delavskih pesmi, nato pa 5 umetnih. Prvi del je bil dobro podan, ker je obsegal lažje pesmi, drugi del pa nekoliko slabše, ker je obsegal za zbor prezahtevne pesmi.

Zbor je začetniško krizo prebrodil in bo z ozirom na pevski material in sposobnega pevovodjo še lahko napredoval. Velik napredek pa je dokazal na tokratnem nastopu mladinski tamburaški zbor, ki se je vrstil med najboljši tamburaške zборе, Jeseniško obrtniško društvo je s koncertom »spelo.

GOSTOVANJE SVOBODE IZ STRAŽIŠČA

Senčur, 2. septembra. Danes je dramska sekcija Svobode iz Stražišča gostovala v Senčurju v dramo Mariana Pineda. Prireditve je bila izvedena v okviru proslav 20-letnice tekstilne stavke. Nastopajoče so gledalci nagradili z aplavzom. C.

LEP NASTOP IV. ODREDA OKRAJNE GASILSKE ZVEZE KRANJ

Pređoslje, 2. septembra. Danes popoldan je IV. odred Okrajne gasilske zveze Kranj organiziral velike gasilske medokrajne vaje. Odredove vaje so bile izvedene v Pređosljah med gasilskimi društvi iz Britofa, Pređoselj, Visokega, Pređdvorja, Suhe in Kokrice. Najboljši rezultat so dosegli gasilci iz Britofa s 40 sekundami, nato iz Pređoselj s 47 sekundami in gasilci z Visokega z 48 sekundami. C.

SAHOVSKI DVOBOJ V SENCURJU

Senčur, 2. septembra. Danes dopoldan je bil v Senčurju izveden šahovski dvoboj na 10 deskah med moštvom šahovske sekcije Svobode iz Senčurja in šahovskim moštvom Partizan iz Naklega. Zmagali so domačini s 13,5 : 6,5.

KZ BESNICA GRADI SVOJE PROSTORE Z UDARNIM DELOM

Letos so v dobrih dveh mesecih na lanskim temeljih, kjer gradi poslovne prostore KZ Besnica, postavili stavbo do strehe, hkrati pa so tudi sestavili dogotovili vezavo strešnega okvira. 17. avgusta pa je 20 združnikov, in naslednji dan še 50 otrok, pomagalo podajati strešno opeko. Tako je stavba, ki bo postala središče krajev biva občine, že v surovem stanju. Priljubljeni nameravajo še do zime dokončati, komor se bo najprej vselila trgovina in pošta.

Zgradba ima tudi prizidek, kjer naj bi bila shramba za zadržne kmetijske stroje

(JUGOPRES)

LJUDJE IN DOGODKI

Kaj obeta Nixonova kandidatura?

Medtem ko je chikaški predvolilni Kongres demokratske stranke ZDA potekal v znamenju borbe okrog osebnosti kandidata za mesto predsednika, je moč trditi, da je bil Kongres ame-

SPET KANDIDAT Eisenhower

riški republikanec v San Franciscu zaključen v vzdušju splošnega soglasja. Zategadelj tudi nihče ni bil izne-

naden spričo dejstva, da je bil Eisenhower ponovno izbran za predsedniškega kandidata. To je bilo očitno že od dneva, ko se je odločil za kandidaturu; z drugim človekom bi republikanci le stežka računali na zmago.

Medtem pa je prišlo do presenečenja: Nixon je bil izvoljen za podpredsedniškega kandidata. — Presenečenje pravzaprav ni bilo v izvolitvi, kajti s tem je bilo računati, temveč v okoliščinah, ki so privedle do tega rezultata. Liberalni republikanec Stassen je namreč sprožil kampanjo proti ponovnemu kandidiranju Nixona za podpredsednika. Z vso zagritostjo borbenega politika je stopil v akcijo ter si prizadeval doseči zamenjavo Nixona za guvernerjem Herterjem. Toda desno krilo republikancev je pod vodstvom senatorja Knowlanda z vso odločnostjo nastopilo proti Stassenovi pobudi in ga obtožilo razbijanja republikanske enotnosti in demokratov v republikanskih vrstah. Stassenov poizkus, da izloči Nixona, in odpor, na katerega je naletel, osvetljujejo sredino republikanskega Kongresa v San Franciscu in predvolilno enotnost republikancev.

Pred 4 leti je bila Nixonova kandidatura plod sporazuma v vzpostavljeni »ravnotežja« med desnim in levim krilom republikanske stranke. Tokrat pa je bitka za Nixonovo izvolitev zadobila drugačen smisel in značaj. Eisenhowerjevo zdravstveno stanje, zlasti v zadnjem letu, ni posebno zadovoljivo, in utegne se zgoditi, da bo leta, če bo izvoljen za predsednika,

takoj prenesel del svojih dolžnosti na podpredsednika. Zanašajoč se na to politično računico, si republikanska desnica močno prizadeva, da bi bil izvoljen Nixon; zategadelj se tudi njegova izvolitev in očitven poraz Stassena tolmači kot prepričljiva zmaga republikanske desnice, odnosno tistega dela stranke, ki že od nekdaj velja za steber ameriškega konservatizma, v katerem igra glavno vlogo skrajni ekstremizem. Enotnost, ki je bila ustvarjena na Kongresu s tem, da sta glasovala za Nixona celo Stassen in njegov kandidat Herter, je navidezna in služi le za prikrivanje neuspehov liberalnega dela republikanske stranke. To dejstvo je toliko zanimivejše, ker so na Kongresu v Chicagu v Demokratiški stranki prevladoval liberalnejše sile.

Soglasnost v izvolitvi Eisenhowerja torej ni pomenila soglasnosti ameriških republikancev vobče, zlasti pa ne v perspektivnem sprejetju večjega dela Eisenhowerjevih notranjih in zunanjih političnih zamisli.

Na ta način so republikanci postavljali pred nov problem. Zavoljo svojega ekstremizma je Nixon ugodna tarča za demokratske izpade — ali z drugo besedo — demokratska kritiziranja, ki niso imela trdne osnove v odnosu do Eisenhowerjeve političnega realizma in umirjenosti, postajajo uspešnejše prav v vprašanju Nixona kot njegovega morebitnega naslednika. Demokrati si bodo brez dvoma prizadevali izkoristiti ta argument do skrajnosti.

Odbojka ob 20. obletnici stavke

Prav tako kot v drugih športnih panogah, so tekmovala industrijska podjetja tudi v odbojki, in sicer v dveh skupinah. V prvi skupini so se pomerili »Iskra« : Golnik 2:0 (pf), »Iskra« : »Planika« 2:0, »Planika« : Golnik 2:0.

(pf). V tej skupini je postal zmagovalec »Iskra«, ki se je plasirala za finale. V drugi skupini so tekmovali: »Kovinar« : »Tiskanina« 2:0, »Kovinar« : DES 2:0 (pf), »Tiskanina« : DES 2:0. V tej skupini je bil zmagovalec »Kovinar«, ki se je danes popoldan sestel z zmagovalcem prve skupine »Iskra«. Finale — »Iskra« : »Kovinar« 2:0.

M-6

Nekaj športnih dogodkov

PODBREZJE

»Partizan« Podbrezje je priredil namiznoteniški turnir, na katerem so sodelovali igralci iz Podnarta, Nakleša, Golnika, Dupelja in domačini.

Rezultati: moški ekipno: (6) Golnik : Podbrezje 3:0, Golnik : Duplje 3:0, Golnik II : Podnart 3:1. Finale: Golnik I : Golnik II 3:2. Moški posamezniki: (18) Keršič : Rešek 2:0, Zalar : Grbec 2:0. Finale: Keršič : Zalar 21:16, 21:14 (oba Golnik).

V Podbrezjah so pričeli igrati namizni tenis šele pred kratkim in imajo do te igre veliko veselje. Vključili se bodo tudi v gorenjsko namiznoteniško ligo.

PODNART

Tudi »Partizan« iz Podnarta je priredil prejšnjo nedeljo namiznoteniški turnir, na katerem so sodelovale ekipe iz Podbrezja, Podnarta in Golnika. Igrali so mladinci in člani.

Rezultati: mladinci: Golnik : Podbrezje 5:0, Golnik : Podnart 5:1, Podnart : Podbrezje 5:3.

Kot v Podbrezjah, tako so tudi v Podnartu pričeli šele pred kratkim gošiti to športno panogo, ki je našla pri mladini velik odziv. Tudi igralci iz Podnarta bi želeli igrati v Gorenjski ligi. Razveseljivo dejstvo je, da se za namizni tenis zelo zanimajo tudi mladinke, ki že kar dobro igrajo.

ROKOMET NA GOLNIKU

Na novo zgrajenem igrišču za mali roket je bila v nedeljo odigrana prijateljska rokometna tekma med »Mladostjo« iz Kranja in domačim »Storžičem«. Ze takoj v začetku se je videlo, da domači ne bodo kos gostom, ki so nastopili kompletni, domače moštvo pa je bilo sestavljeno zgolj iz pionirjev. »Mladost« je igrala zelo lepo in hitro ter porazila domače s 30:12 (22:7).

Janez Grbec

Perica Vlašič šele četrti

Slab plazma jugoslovanskih veslačev

Danes je prekrasen sončen dan. Na nebu ni prav nobenega oblaka. Vsi gostje in domačini pa z nervoza pričakujejo finalne borbe, ki se bodo pričele ob 14.30. uri.

NEDELJA

Danes popoldne se je v Zaki zbralo rekordno število obiskovalcev (okoli 7000), ki so prišli, da bi videli najboljša veslača Evrope.

ČETVEREC S KRMARJEM

Ze prva popoldanska tekma je pokazala, da je v finalu zbrana res veslaška elita. Zlato medaljo je dobila posadka Finske, ki je od 50 m, ko je prevzela vodstvo, vozila vse do cilja na čelu skupine.

Casi: 1. Finska 6,49.2, 2. Sovjetska zveza 6,50.3, 3. Italija 6,50.9.

DVOJEC BREZ KRMARJA

Finska je v tej tekmi odstopila, ker sta njena dva veslača osvojila že v četvercu s krmarjem zlato medaljo.

V krasnem finalu so osvojili zlato medaljo Rusi. Kljub temu, da so Avstrijci vodili več kot 1000 m, niso uspeli vzdržati do cilja. Bili so drugi. Na tretje mesto se je plasirala Belgija.

Casi: 1. Sovjetska zveza 7,10.5, 2. Avstrija 7,12.4, 3. Belgija 7,14.5.

SKIFF

Ke je prišlo poročilo z 250 m, je med številnimi gledalci kar završalo. Vodil je Perica. Toda... Vlašič je zasedel 4. mesto. Zmagal je 18-letni Rus Ivanov, ki je letos premagal že tri nekdanje prvake Evrope v skiffu; Vlašiča, Poljaka Kočerko in Rusa Cukalova.

Vlašič, kot kaže, ni vzdržal začetnega izredno ostrega tempa, ki si ga je zadal. To ga je stalo verjetno tudi vsaj 3. mesta.

Casi: 1. Ivanov (Sovjetska zveza) 7,24.5, 2. Fersen (Nemčija) 7,28.7, 3. Kočerka (Poljska) 7,30.6.

DVOJKA S KRMARJEM

Lanskoletni prvaki Evrope — Svičarji so v začetku vodili, na cilju pa so klonili pred Nemci.

Casi: 1. Nemčija 7,45.1, 2. Svica 7,43.4, 3. Avstrija 7,46.9.

CETVEREC BREZ KRMARJA

Ceprav so Madžari vodili vse do 1700 m, so osvojili zlato medaljo v tej disciplini Italijani, kljub temu da so zašli v stezo Poljakov in zavolje tega morali preveslati nekoliko metrov več.

Casi: 1. Italijani 6,42.9, 2. Madžari 6,45.0, 3. Nemčija 6,50.5.

DOUBLE SCULL

V tej disciplini ni bilo dvoma o prvem mestu. Posadka Sovjetske zveze je že takoj v začetku prešla v vodstvo, ki se ga od metra do metra večal in za tem niso več izpustili iz rok. Na cilj so privozili za 30 dolžin čolna prednosti.

Casi: 1. Sovjetska zveza 7,05.0, 2. Nemčija 7,08.4, 3. Čehoslovaška 7,13.5.

OSMEREC

Najpomembnejša točka danes popoldne je bila vsekakor v osmercu. No-

AMATERSKE DIRKE V CERKLJAH

Cerkle, 2. septembra. Kolesarska zveza Slovenije je v Cerkljah organizirala tekmovalje kolesarjev-amaterjev, ki niso vključeni v nobenem klubu. Moški so startali na 40 km dolgi progi, pri katerih je zmagal Sitar 1:06.0, 2. je bil J. Zicherl 1:06.0. Boral v tej disciplini je bila zelo ostra in z malenkostno prednostjo je zmagal pripadla Sitarju. Članice so se pomerile na 4 km dolgi progi, zmagala pa je Novakova 8:15 pred Staretovo 8:20 in Poželovo 8:25. Tekmovali so tudi pionirji na skirojih. Zmagal je Trtnik. Zmagovalci so dobili praktične nagrade.

Ob 30-letnici strelstva na Gorenjskem

Velika strelska tekmovanja po vsej Gorenjski

V SKOFOJ LOKI

Prvi dan Strelskega tedna ob proslavi 30-letnice strelskega športa je bila po vseh strelskih na Gorenjskem vrsta tekmovalj z najrazličnejšim orožjem. OSO Kranj je na vseh strelskih razdelil zmagovalnim ekipam lepše pokale, najboljšim posameznikom in drugo plasiranim ekipam pa diplome.

NA JESENICAH

so tekmovali v troboju z vojaško puško in pištolo strelci okraja Kranj, Cerklje in Goriča. Z vojaško puško so tekmovali na 200 m in 300 možnih krogov v 5-članskih ekipah. Kranj je z vojaško puško nastopil z dvema ekipama. Vrstni red tekmovalja: 1. Kranj I. 1029, 2. Celje 991, 3. Kranj II. 928, 4. Goriča 884 krogov. Najboljši posameznik je Polde Tržan iz Celja z 227 krogi. Pištolo: 1. Kranj s 550 krogi od 1000 možnih, Celje 537, Goriča 244. Najboljši posameznik Polde Tržan (Celje) 141 krogov.

V TRŽIČU

so tekmovali članice z malokalibrsko puško. Napovedan je bil medokrajni troboj Kranj, Ljubljana in Celje, vendar so tekmovali le v dvoboju, ker se Celjanke zaradi boleznih tekmovalja niso udeležile. Vrstni red tekmovalja: 1. Ljubljana z 806 krogi, 2. Kranj s 682 krogi. Od posameznice je bila najboljša Milena Dimic z 274 krogi.

V ZIREH

je bilo tekmovalje posebno zanimivo. Tekmovali so samo v ležečem položaju na domačem strelišču z vojaško puško v 5 članskih skupinah na 100 m. Na tekmovalju je nastopilo 12 ekip. Vrstni red tekmovalja je naslednji: 1, 2. in 3. mesto strelska ekipa iz Zirov s 161, 122 in 80 krogi. Nato slede ZB s 76, lovci s 74 in rezervni oficirji s 56 krogi.

V RADOVLJICI

so tekmovali z vojaško puško v četverboju na 300 m in 150 možnimi krogi. Rezultati: 1. Radovljica 390 krogov, 2. Bled 299. Najboljši posameznik je bil Valentin Luzzi — 108 krogov.

V strelskem športu se vedno bolj uveljavljajo mladi ljudje. To daje strelstvu lepe perspektive

V PREDDVORU

so tekmovali v peterboju na domačem strelišču na 100 m in 1500 možnih krogi med družinami iz Preddvora, Cerkelj, Jezerskega, Visokega in Gorič. Rezultati: 1. Preddvor 479, 2. Cerklje 357. Od posameznikov je bil najboljši Janko Troha s 104 krogi.

NA VISOKEM

so tekmovali mladinci in pionirji z zračnimi puškami. Mladinci — 1. SD Preddvor s 515 krogi, 2. SD Visoko s 467. Od posameznikov je bil najboljši mladinec Milan Krišelj z Visokega s 121 krogi. Pionirji: 1. SD Visoko s 465 krogi, 2. SD Goriče z 290 krogi.

Rado Čarman

NOGOMET

Začetek v ljubljansko-primorski ligi

To nedeljo je začelo nogometno prvenstvo v ljubljansko-primorski ligi. Letos so v tej skupini trije klubi z Gorenjske, in sicer Triglav iz Kranja, Mladost iz Strazišča in Ljubelj iz Tržiča. V prvem kolu so se srečali Triglav z Ljubeljem in Mladost s Slovanom iz Ljubljane. Medtem ko je Triglav, kot se je pričakovalo, precej visoko porazil Tržičane, ki so novinci v ligi, pa je Mladost po slabi igri komaj rešila točko.

TRIGLAV : LJUBELJ 4:1 (1:1)

Tržič, 2. septembra. Danes je tu kranjski Triglav z lahkoto v ležerni igri premagal tržičke nogometase s precej visokim rezultatom 4:1. Rezultat bi bil lahko še večji. Tržičani razen borbenosti niso pokazali dosti, Kranjčani pa še tega ne. Pred približno 500 gledalci je sodil z napakami Logar.

Vsa igra je potekala v terenski premoči Kranjčanov, kar se vidi tudi po stanju v kotih, saj so Kranjčani v vsej

igri dosegli kar 14 kotov. Tržičani pa le enega. Prvi gol je dal v 25. minuti prvega polčasa Mihelčič z glavo, 2 minuti kasneje pa so Tržičani izenačili iz 11-metrovke. Po odmoru je v 12. minuti padel drugi gol za goste, strellec je bil Brezar I, ki je streljal neubranljivo iz kakih 30 m. Nato sta bila uspešna za Kranjčane še Stular I v 39. minuti in Stular II v 43. minuti.

Tržičani so pričakovali, da se bo Triglav moral vrniti v Kranj porazen. Organizirali so pravo pravcato »torcido«, katero navdušenje pa je spričlo mlačne igre kaj kmalu splahnelo. Pripomnimo naj še, da igrišče v Tržiču ni preveč primerno za tovrstna srečanja, saj so zaradi iskanja žoge po strugi Bistrice nastajali dolgi in mučni odmori, tako da je moral sodnik podaljšati igro za vsega 5 minut.

MLADOST : SLOVAN 1:1 (0:0)

Kranj, 2. septembra. Igra, kakršno sta prikazali ti dve moštvi danes, ni nudila gledalcem prav ničesar. Igralci so se brezsmiselno podili za žogo, jo res hitro oddajali, toda vse prej kakor soigralcem. Igra je bila razgšana in nepovezana, kar bi se dalo nekoliko opravičiti s precejšnjo vročino, v kateri se je tekma odigrala, vendar moštvi, ki sodelujeta v prvi slovenski ligi, res ne bi smeli tako igrati. Prvi so prišli v vodstvo gostje, ki so po solo prodoru srednjega napadalca dosegli gol. Žoga se je odbila od prečke v mrežo. Čeprav je šlo za obe točki, se igralci Mladosti v igri niso prav nič potrudili. Gol, ki so ga dosegli 2 minute pred koncem, je padel popolnoma nepričakovano. Eržen je streljal iz gneče ostro po tleh in vratar; ki ni videl žoge, sploh ni posredoval.

Rezultati zadnjih športnih dogodkov

ZVEZNA NOGOMETNA LIGA VI. KOLO

BSK : LOKOMOTIVA 2:1 (0:1)
SARAJEVO : BUDUCNOST 1:0 (1:0)
DINAMO : PARTIZAN 4:3 (2:1)
VARDAR : VELEŽ 0:0 (0:0)
RADNIČKI : HAJDUK 0:5
CRVENA ZVEZDA : VOJVODINA 4:0 (0:0)
SPARTAK : ZAGREB 0:0 (0:0)

RADO ČARMAN

16. september 1926 — 16. september 1956

30 let strelstva na Gorenjskem

po ustanovitvi kranjske in ljubljanske strelske družine se je ta šport hitro širil po vsej Sloveniji, zlasti na Gorenjskem. Nedvomno gre tu za zasluga prav kranjskim in ljubljanskim strelcem, ki so znali zainteresirati za strelski šport tudi prebivalce drugih predelov naše domovine. Tako je bila že naslednje leto ustanovljena strelska družina v Domžalah, nato pa še v Sentvidu, Medvodah in v Tržiču. l. 1930 pa so bile ustanovljene v Goričah, Kamniku in na Črnučah. Kmalu za tem pa je bila zajeta skoro vsa Gorenjska: Tržič, Javornik, Preddvor, Jesenice, Skofja Loka, Sv. Ana, Gorenja vas, Zelezniki, Križe, Cerklje, Senčur, Jezersko, Podbrezje, Primskovo, Smednik-Trboje, Bled, Radovljica, Poljane, Selca, Kovor, Naklo, Strazišče, Visoko itd. Prvo boljše strelišče so razen Ljubljancem zgradili tudi Domžalčani. Kranjski strelci so na tem strelišču večkrat tekmovali in dosegali zavidljivo dobro rezultate. Hkrati pa so tudi spoznavali, da proizvodno strelišče v Struževem zavira njihovo delo, kajti na neprikladnem terenu in brez tehničnih pripomočkov je bilo streljanje otežkočeno in nevarno. Kot sem že omenil, so imeli strelci takrat zelo težke, neprikladne, lesene tarče, katere so morali nositi na ramenih iz Kranja v Stružev in v Strazišče. Kasneje so tarče in ostalo orodje hranili na domu gostilničarja Ivota Jukla. Vse te nevarnosti so dale kranjskim strelcem misliti, da bi zgra-

Strelska lopa novozgrajenega kranjskega strelišča. Slika prikazuje kranjske strelce na družinskem prvenstvu. Na sliki so Stane Košnik, Hinko Ločniškar, Martinusi, Valenčič, Mrkal in drugi.

Rudi Jeglič. Načrt so uresničili tako, da se je pri kranjski kreditni banki razen omenjenih treh obvezal še Omerza, da bodo jamčili za večje vsote

denarja, 50.000 dinarjev, katere so razdelili za izvedbo načrta za novo strelišče. Celotno gradnjo je prevzel te-

Otvoritev strelišča je bila v nedeljo 5. oktobra 1930. leta in zelo dobro pripravljena. Na dobro urejenem strelišču so imeli dopoldne strelsko tekmovalje, katerega se je udeležilo veliko število strelcev in lovecev.

Kot sem že omenil, je bilo strelišče za tiste čase dokaj dobro urejeno. Streljalo se je lahko na 200, na 150 in na 75 metrov ter na leteče golobe. Zaščitni rovi so bili betonski z železnimi vozlički za zamenjavanje tarč. Vsi strelski rovi so bili telefonsko povezani s strelsko lopo. Lopa sama je bila sicer lično izdelana, toda mesto za streljanje pa je bilo nepravilno izdelano, kar je moč še danes videti.

Po zgraditvi novega strelišča se je strelska družina močno okrepila. Dne 31. marca 1931. leta je bil sklican tretji občni zbor. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Igor Janc, za podpredsednika pa Ciril Mohor. Članstvo v družini se je povečalo od prvotnih 51 na 115. V tem letu so imeli strelci več pomembnih tekmovalj. 5. junija je bilo na strelišču že drugo večje tekmovalje na vojaške in lovske tarče. Tekmovali pa so tudi z malokalibrskim orožjem. Na tem tekmovalju sta se odlično izkazala Avgust Smole in Igor Janc.

Dne 16. marca 1932 je bil sklican že četrty spoznalni občni zbor. Za predsednika je ostal še nadalje Igor Janc. V tem letu so strelci prvič poskusili na Gorenjskem vključiti v svoje vrste tudi ženske. Vsled nezainteresiranosti meščanskih krogov ženski krožek ni bil ustanovljen. Družina je vse leto kar marljivo delovala. Ob koncu leta, 16. decembra 1932, je bil sklican peti občni zbor. Za predsednika so izvolili Cirila Mohorja.

sarski mojster Pernuš iz Kranja za 31.000 dinarjev. Gradnja so pa začeli spomladi 1930. leta, dograjen pa je bil konec septembra istega leta.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Ker je dobil za tatvino strogo kazen, je izdal še svojega tatvinskega pajda a

Anton Pretnar z Rečice je bil s sodbo Okrožnega sodišča v Ljubljani obsojen na 7 let strogega zaporu ker je od junija 1953 do junija 1955 zakrivil nič manj kot 58 večjih in manjših tatvin, in to na Rečici, Selu, v Sebenjah in na Bledu. Med temi je 24 vlomnih tatvin. Pristaval si je zlasti kokoši, zajce, razno orodje, perilo, živila, posodo, pločevino, betonsko železje in celo panje s čebelami in medom. Nobena drvarnica, kokošnjak ali klet ni bila več varna pred njim in okoliščani so se oddahnil, ko so organi javne varnosti odkrili nevarnega zmikavca. Ze veliko število tatvin in količina ukradenih predmetov pa sta dala slutiti, da Pretnar vseh teh tatvinskih podvigov ni opravljal sam. Ko je že nekaj mesecev »sedel«, ga je vedno bolj grizlo, zakaj naj bi nosil vse neveselne posledice sam, ko pa ga je v

način 15 primerih spremljal na teh nočnih avanturah tudi 25-letni Vinko Eržen z Rečice, ki je za te »prijateljske« usluge prejel tudi svoj delež ukradenega blaga. Pretnarju tudi ni bilo prav, da Eržen ni nič pomagati Pretnarjevi ženi, ki je prišla vsled moževega zaporu v materialno stisko. In tako se je Pretnar odločil ter »lepega dne« v zaporu opisal vse one primere, v katerih sta kradla skupaj.

Vinko Eržen je sprva tajil vsako udeležbo in Pretnarja skoraj ni hotel poznati. Ker pa sta medtem tudi ženi obeh priznali nekaj primerov, v katerih sta prinašala oba ukradene stvari na Pretnarjev dom in si jih tam delila, je klonil toliko, da je priznal za tri primere. Pri tem je vztrajal tudi na obravnavi, kjer je bilo srečanje obeh »stvarišev« prav dramatično. Vendar se je sodišče na podlagi prepričljivega Pretnarjevega opisa skupnih tatvinskih akcij lahko prepričalo o Erženovi krivdi. Upošteva, da doslej še ni bil obsojen, mu je prisodilo 1 leto in 8 mesecev zaporu. Od toženih primerov se je Erženu dalo dokazati 8 vlomnih tatvin ter sodba zato ni nič prestroga.

POPRAVEK

V mojem dopisu, ki je bil objavljen v 86. številki »Glasa Gorenjske« — Požar v Ljubnem — je bilo med drugim rečeno, da je požar povzročila ista skupina otrok kot pred leti. Mati otroka, ki je bil svojčas eden od povzročiteljev požara v Ljubnem, o pot pa pri požaru ni bil prisoten, zahteva tožbo proti meni. O neresničnosti sem se pozneje prepričal tudi sam. Ker ne želim imeti kakšnega spora, popravilam vsebino članka v toliko, da v grupi otrok, ki so pred kratkim povzročili požar v Ljubnem, ni bilo otroka Pavle Maierjeve iz Ljubnega.

Joža Kováč
Posavec, pošta Podnart

PREPRODAJO JE DOBRO PLACAL

F. S., posestnik iz Velesovega, se je lani in letos ukvarjal s preprodažo lesa. Na sodišču je bilo ugotovljeno, da je kupil in prodal z zasluzkom 3 do 4 metre rezanega lesa. Zaradi tega je bil obsojen na 10.000 din denarne kazni, ob upoštevanju, da je razmeroma v dobrem materialnem stanju in mu ni potreben postranski zaslužek.

KOLESA JE KRADEL

P. G. iz Britofa pri Kranju se je ukvarjal s krajo koles in se zato moral zagovarjati pred sodiščem v Kranju. V decembru 1953 je vzel moško kolo pred neko gostilno v Kranju, 9. februarja 1954 pa v poznih urah žensko kolo pred delavnico Jerneja Legata v Naklem, 16. maja 1954 moško kolo z dvorišča gostilne Kuralt v Predosljah, vendar so ga pri tem zasedili. Za vse tatvine bo moral presediti v zaporu 1 leto in 8 mesecev.

Z MANJ VREDNIM BLAGOM JE IZKORISČAL

Se vedno se dogaja, da razni prekupčevalci prodajajo po vaseh, predvsem kmečkemu prebivalstvu, manjvredno tekstilno blago po višjih cenah. Zaradi takih preprodaj se je zagovarjal že večkrat kaznovani Mate Krolo, doma iz bližine Splita. V maju letos je v Zagrebu in Ljubljani nakupil razno žensko perilo in blago za moške obleke ter vse to prodajal v okolici Cerklje. Ob upoštevanju njegove večkratne kazni ga je sodišče zaradi nedovoljenega trgovanja obsojilo na 3 mesece zaporu in mu odvzelo vse blago in perilo, ki je bilo najdeno pri njem.

Franciška Strajhar iz Hruševke v Tuhinjski dolini je na ginekološki Kliniki v Ljubljani rodila trojčke, dve deklici in dečka. To so prvi trojčki v kamniški občini. Strajharjeva družina, ki se je tako nenadno povečala za tri člane, stanuje v skromni hiši v hribovski vasi. Mož dela kot dlnar pri sosedih, mati pa skrbi za dom in polje okrog domačije, ki že do zdaj ni mogla preživljati 5 otrok. Med njimi ima najstarejši komaj devet let, najmlajša hčerka pa še ni shodila, saj je komaj dopolnila eno leto. Mati in trojčki so zdravi. — Ob tej priložnosti so mnoga naša podjetja in posamezniki pokazali globok socialni čut do revne matere in otrok in ji poklonili razna darila.

OBMETANJE S KAMNOM

V nedeljo, 19. avgusta je imel sindikat Tovarne pohištva Tržič zabavo v Planinskem domu na Brdu. Ta dan popoldne smo obiskali ta dom in med potjo je Ciril Pogacar vrgel v glavo velik kamen mimoslovočemu dentistu Z. F. iz Radovljice ter mu povzročil krvavitve, zaradi česar je bil prepeljan k zdravniku. Zakaj je storilec vrgel kamen, še ni znano. Varnostni organ je hitro prišel do mesta napada. O vsej zadevi bo izreklo zadnje besedo sodišče.

ZADRUŽNI TEDEN V KRIŽAH

Križe, 2. septembra. Kmetijska zadruga v Križah pri Tržiču je zadnja leta močno poživila svoje delo. V dokaz uspehov bo priredila od 4. do 9. septembra Zadružni teden. Ves teden bodo na sporedu strokovna kmetijska predavanja iz poljedelstva, živinoreje, sadjarstva in sodobnega kmečkega gospodarstva. Vsa predavanja bodo v Zadružnem domu in bodo spremljana s strokovnimi filmi. Predavali bodo sami priznani strokovnjaki.

V nedeljo, 9. septembra pa bo s jutraj ob pol osmih velika razstava goveje živine s tržiškega območja. Najlepša živina bo nagrajena.

Ob 13. uri bodo konjske dirke — 7 jahalnimi konji, kmečkimi vozovi in zapravljivčki. Po končanosti dirkah bo razglasitev in podelitev nagrad najboljšim živinorejcem in zmagovalcem na dirkah.

Na vseh prireditvah bodo v prodaji spominske značke, od katerih bodo tri izrebane.

Ponedeljkov abveščevalec

Mali oglasi

- Prodajam 2 postelji** z vzmetnimi žimnicami, žensko kolo, 31 m štirizilnega kabla, peč »Zefir« in električni ventilator 0,5 KM. Naslov v upravi lista.
- Prodajam moško narodno nošo**, 15 do 20 metrov gumijaste cevi Ø 1,5 cm. etul (usnjeno taško) za shrambo dajnogleda, merilo za merjenje zemljišč, dolgo 25 metrov v usnjeni dozi, čevljarско orodje in druge potrebščine. Tomazin, Naklo 94.
- Prodajam dvodelno dobro ohranjeno omaro**. Gregorc Janez, Podreča 31, Smednik.
- Prodajam ali zamenjam za zidno ali strešno opeko** 3 tonski gumij voz, Vidic Franc, Zg. Brnki 74, Cerklje.
- Tovarna mila** v Kranju sprejme moške delavce iz Kranja ali bližnje okolice.
- Podpisana P. K.** izjavljam, da so besede, ki so se govorile po tovarni predilnice o P. Petru neresnične.
- Posestvo ali zemljo** z gozdom kupim ali zamenjam. Moje posestvo je 4 km od Kranja. Ponudbe poslati na upravo lista.
- Prodajam vzdiljiv štedilnik** (levi) in otroški globok in športni voziček. Kolman, Primskovsko 21.
- Podpisana Kozjek Pavla**, gospodinja, Voklo št. 17 preključem, ker sem obdolžila Konec Marijo, gospodinja Circe št. 27, da si je prisvojila mojo verižico.
- Zamenjam lepo, sončno, prostorno, dvosobno stanovanje** v Kranju z enakim v Kranju.
- Delno vseljivo hišo** na Bledu takoj ugodno prodajam. Naslov v upravi lista pod 450.000.—
- Iščemo moč** za delo v materialnem knjigovodstvu z vsaj 6 razr. gimnazije, lahko še brez prakse.
- Dijaški dom v Tržiču potrebuje prefekt** — vzgojitelja. Hrana in stanovanje v domu.

OBVESTILO

Ponovno obveščamo prebivalstvo, da imata Zobo zdravstvena postaja telefonsko številko 608, Protituberkulozni dispanzer pa številko 708, oba v zgradbi na Stari cesti.

Zdravstveni dom, Kranj

RAZPIS

Kmetijska zadruga Goriče, p. Golnik razpisuje mesto upravnika, ki bi ob enem opravljal odkup lesa, ter nabavo trgovskega blaga. Pogoji: primerna strokovna izobrazba, nekaj prakse v trgovski dejavnosti, ter poznanje kmetijstva. Interesenti naj se javijo pisмено na gornji naslov. Nastop službe lahko takoj, ali 1. 10. t. l.

Mesto blaginika, honorarnega za dopoldanske ure, najraje upokojenca. Pogoji: znanje pisarniškega dela. Nastop službe takoj, ali 1. 10. 1956.

Interesenti naj se javijo pisмено na gornji naslov. Plača za upravnika po tarifnem pravilniku in za blaginika po dogovoru.

RAZGLAS

Ravnateljstvo Drž. glasbene šole na Jesenicah sporoča, da bo naknadni vpis starih in novih gojencev v torek, dne 4. 9. in v sredo, dne 5. 9. od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure v pisarni Glasbene šole. (Poslojpe gimnazije, I. nadstropje).

Razdelitev urnika bo v petek, dne 7. 9. 1956 ob 16. uri.

Pričetek pouka pa v ponedeljek, dne 10. 9. 1956.

Ostala navodila so na oglasni deski na hodniku Glasbene šole.

Ravnateljstvo.

KINO - TE DNI BOMO GLEDALI

KINO »STORŽIČ« KLANJ
Od 2. do 5. septembra, ameriški

barvni film »SANT ANTONIO« ob 16. in 20. uri.

6. septembra, ameriški film »TARZAN BRANI DZUNGLO« ob 16. in 20. uri.

LETNI KINO »PARTIZAN«
3. in 4. septembra, ameriški film »TARZAN BRANI DZUNGLO« ob 19.30. uri.

5. in 6. septembra, ameriški film »STRAH« ob 19.30. uri.

KINO »SVOBODA« STRAZISCE
3. in 4. septembra, ameriški film »TARZAN BRANI DZUNGLO« — ob 20.30. uri.

KINO »PLAYŽ« JESENICE
4. septembra, francosko - italijanski film »TEREZA RAKEN« ob 18. in 20. uri.

KINO »RADIO« JESENICE
2. septembra, francoski barvni film »OPSESIJA« ob 18. in 20. uri.

KINO KOROSKA BELA
3. septembra, francosko - italijanski film »TEREZA RAKEN« ob 19.30. uri.

KINO ŽIROVNICA
5. septembra, francoski barvni film »OPSESIJA« ob 20.30. uri.

KINO DOVJE MOJSTRANA
4. septembra, francoski barvni film »OPSESIJA« ob 20. uri.

KINO »SORA« SK. LOKA
4. in 9. septembra, ameriški film »TRIJE PUSTOLOVCI«.

KINO RADOVLJICA
4. in 5. septembra, sov. revoluc. barvni film »OBA«, v torek ob 20. uri, v sredo ob 17.30 in 20. uri.

PRAVNI NASVETI

J. L., Mengeš.

Vašo hišo uporablja najemnik, ki že dlje časa ni plačal najemnine, prav tako ni izvršil v hiši ustreznih popravil, čeprav je okvare sam zakrivil.

Odgovor: Kot lastnik hiše imate med drugim pravico odpovedati stanovanjsko pogodbo tudi, če vam uživalec stanovanja že 2 meseca ni plačal najemnine, ali če uživalec v 2 mesecih po zapadlosti ne plača svojega dela stroškov za popravila. Najemnik mora na svoje stroške oskrbeti vsa popravila in popraviti škodo, ki je nastala po njegovi krivdi. Opraviti mora tudi vsa popravila, ki postanejo potrebna v času, ki je krajši od časa normalne obrabe. V zvezi s tem se obrnite na pristojno okrajno sodišče, kjer boste lahko podali odpoved stanovanjske pogodbe in hkrati zahtevali povrnitev prizadejane škode.

S. N., Mengeš.

1. Najemnik dela škodo v hiši. Vprašujete, kako je z odgovodjo?
2. Ze vse od majhnega niste živeli na domu svojega očeta. Kakšne pravice imate kljub temu do njegovega premoženja?
3. Vprašujete tudi, kako je s preživljanjem nezakonskega otroka?

Odgovor: 1. Če uporablja uživalec stanovanje tako, da se v stanovanju dela škoda, ima lastnik hiše pravico preko pristojnega okrajnega sodišča odpovedati stanovanjsko pogodbo.

2. Kot nujni dedič imate pravico do nujnega deleža, ki znaša polovico deleža, ki bi vam šel po zakonitem dednem redu. Pravico do nujnega deleža lahko uveljavite pred pristojnim okrajnim sodiščem. Pravica do zapuščine zastara nasproti poštenemu posestniku v enem letu, odkar je dedič zvedel za svojo pravico in za posestnika stvari iz zapuščine, najpozneje pa v 10 letih, računajoč za zakonitega dediča od zapustnikove smrti, za oporočnega dediča pa od razglasitve oporoke.

3. Dolžnost staršev je, tako tudi nezakonskega očeta, da preživljajo svoje neadoletne otroke, razen tega pa je njihova dolžnost, da preživljajo tiste otroke, ki so delovno nesposobni in nimajo zadostnih sredstev za življenje. Preživnina se uveljavlja prav tako preko pristojnega okrajnega sodišča.

Tropska simfonia

Primer, ki se je pripetil pred tremi dnevi, jasno dokazuje, da se tu v Muzi nihče kdo ve kako rad ne šali. Evropejec — slovenske narodnosti, se mi zdi, da je bil — je z zavihlimalo klavirjem napadel paznika in najbližji vojak ga je kratkoma ubil s strelom iz puške. Strelec je bil povišan in že nosi rdeče korporalske našive na rokavu.

Včasih se dvigne silen krik iz katere od jam, tako strahovito glasno, da za ulomek sekunde prevpije celo grmenje strojev. Vse hiti v tisto smer, pazniki migajo delavcem v globino. Končno nese delavec zmogoslavno v odprti roki nekaj z umazanimi pokritih drobec na upravo — smaragde, ki jih je kramp slučajno zadel in odkopal in jih je delavec našel.

In ravno taki kamni, ki jih najdejo slučajno, so vzrok, da tvega ubogi revež, ki jih je našel, življenje in smrt, ali najmanj zdravje.

»Ah, kaj«, misli tak delavec, »saj paznik ne gleda sem. Prikrita kretinja z roko k obrazu, kot da bi si hotel otresti pot z njega, debel požirek in dragocen kamen je nastopil svoje potovanje skozi želodec. Toda tatu so opazovali, ali pa se revež s svojim sumljivim obnašanjem izda sam. Morda ima tudi zaupnega prijatelja, ki nima slučajno drugega opravka in gre brž na upravo povedat.

In opeharjeni revež se kaj kmalu seznanja najprej s »čudenim strojem«, ki odkrije kamen v želodcu in potem še z ostrim operacijskim nožem prijaznega angleškega zdravnika. Se nikoli — in jaz sem na delu komaj en teden — ni bil dobrotni profesor Röntgen tolikokrat proklet kot v smaragdih rudnikih v Muzi!

Jutri me bodo menda uporabili pri razstreljevalni koloni. Povedal mi je to eden od paznikov, ki je posebno prijazen. Nekaj čudnega je to, da so skoro vsi možakarji, ki imajo nalogo nadzirati naše delo in tudi vsi vojak — izven službene dobe — zelo ljubeznivi, nezadati in neškodljivi ljudje, ki nas pri večernih ognjih kaj radi obiskujejo in so nam tudi kar dobrodošli. Med delom pa so suženjski priganjaji da nič takih, ki jim je samo žal, da jim delovni predpisi ne dovoljujejo bita.

Treba je tudi to prav razumeti. Peklenska vročina, nepopisni trušč in ta žalostna okolica, vse to spremeni sčasoma še tako dobrega človeka v grdega suroveža. Dotikrat nas je zadrževal le strah pred kaznijo, da ni med nami prišlo do dejanskega obračunavanja. In tako mislimo vsi, tako čutimo vsi, brez izjeme, vsi, ki smo stlačeni skupaj za to žično ograjo in moramo delati, kot ni delal do zdaj nihče od nas.

Morda stopa ravno v tem trenutku elegantno oblečen kavalar v razkošno prodajalno draguljev v kateri glavnih ulic tega ali onega svetovnega mesta vseh peterih kontinentov našega planeta, da bi kupil in podaril svoji ljubici dragocenost, sijočo v zelenkastem ognju smaragdov. In če ti kamni niso iz Ceylona, so jih prav gotovo našli v Muzi.

Ali slutiti dama, ki se pozneje ponaša z dragocenim darom svojega oboževalca, ki ji nežne roke drse prek bleščete ploške in se plamenj v njenih očeh vžigajo ob plamenih dragih kamnov — ali slutiti, koliko potnih kapljic se lepi nanje? Koliko kletev in smrtnih vzdihov jih obdaja? Koliko obupa je spojenega z njimi?

Morda je ležal isti kamen, ki vzbuja dami tako ponosno radost, v želodcu uboga črnca ali belega srečolovca, dokler ga ni spravilo mrzlo kirurško rezilo spet na beli dan...

Miski, ki me po nekaj dneh hudega, prehudega dela v smaragdnem rudniku Muzi obhajajo, ko sedim zvečer ob ognju s svojimi tovariši, so težke, obupne! Postal sem tak kot so drugi — oni, ki sem se jim čudil prvi dan in ki jih nisem razumel. Saj pa tudi nihče od vas, tovariši, tam v stari, hladni Evropi, ne ve, kaj se pravi tede delati pod tropskim soncem. Postal sem tak kot vsi drugi, sem rekel, in je res. Hrano mečem vase molče, kot to delajo vsi drugi; če me kdo ogovori v tem razpoloženju, je to skoro smrtna žalitev, čeprav so besede dobrohotne in ljubeznlve.

John Adams Safegrace Harkensmith mi dostikrat prigovarja, miga z ušesi, da bi me razvedril. Tudi Sam in Billy, ki sta očividno bolj vajena težkega telesnega dela, mi poskušata olajšati bridke dneve. Toda vsi obrazi so mi zoprni, včasih se moram prav premagovati, da ne začnem s pestmi biti po njih.

Mehko in nežno, kot da bi me božala materina roka, vpliva name Carusova petje. Kakor hitro začne Sicilijanec prepevati, mi je, kot da se mi je vseljil v dušo spokojen mir. Škoda le, da tako poredko poje, ker baje rezki nočni zrak škoduje njegovim glasilkam.

Sam in Billy sta s starim Harkensmithom ustanovila kurjo farmo. Prodajala da bosta ječja in si privoščila ob nedeljah pečeno pišče. Iz trgovine sta prinesla žice in kurjo pičo. Indios, ki jim je sem in tja dovoljeno priti v Muzo, da prineso sadja in zelenjave, so jima prinesli kokoši. V takih okoliščinah pomeni človeku žival mnogo, saj mu postane najzapravljejši tovarš, in celo prijatelj. Rad bi imel papigo in Indios so mi jo obljubili za prihodnji teden. Misel na živalico me skoraj osrečuje. Če bi le tako strašno truden ne bil! Jutri tedaj name ravajo pripraviti Harkensmith in njegova družabnika kurjo pečenko na ražnju. Tudi zame so izbrali žrtev. Za to prireditve je tukaj potrebna priprava posebne vrste. Piščanci namreč, ki so jih kupili od svojega imetja, so le deloma njihova last, rediti in gojiti jih smejo le pod gotovimi, točno predpisanimi zakoni. Glava, vrat, sapnik, požiralnik, kakor tudi želodec z vsem črevesjem vred vsake žive ali mrtve kokoši znotraj bodoče žične ograje v Muzo so izključna last vlade, oziroma Kompanije. Tudi izvoz perjadi je strogo prepovedan.

Pred nekaj desetletji tega še ni bilo. Sele kasneje so spoznali, da pobirajo kokoši po tleh med apnencem tudi kamenčke z zelenim bleskom — smaragde, ki so bili včasih dokaj veliki.

Vsakomur, ki bi tedaj v Muzi rad gojil perjad, je to sicer dovoljeno, toda njegovi varovanci so odvisni od strogih predpisov. Kdor želj klati, mora to naznaniti oblasti in dva paznika izvedeta slovesno to dejanje ter zaplenita pri tem že omenjene telesne dele za Kompanijo. Tudi mene so že uradno opozorili, da bodo papigi, ki si jo želim, vsak teden pazniki postrigli peroti, da bi ne mogla prek ograje kot »vrednostna pošiljka«.

Danes je bil zakol piščancev. »Hej, Ernesto, le poglej, kako je tale zalit! Ta naj bo tvoj, da boš boljše volje, fant!« klepeče Sam in Harkensmith brž postavi pokonci svoje ogromne uhle. »Pri miru me pustite«, godrnjam, pa sem vseeno srečen, da se toliko brigajo zame. To dobro de. — Ah, jutri je nedelja, dan počitka! Naspati se hočem do skrajne meje in ko ne bom mogel več spat, bom še ležal in sanjal o svetu za bodočo žico, tam zunaj, ki mi je tako blizu, pa vendar tako neizrečeno daleč... Lagodno se zlekнем v mrežnico in razmišljam... Škoda, da ne pojne Caruso! Morda pa se še oglasi! Nekdo se ustavi pred mrežnico. »Niti sam zlodej ne vzdrži več tega, kako pa naj jaz!« šepče nekdo in ko se ozrem, zapazim Billa.

»Jaz jo odkurim! Samu se še ne da, o čakanju tveze nekaj in o Čocu. Jaz pa nočem več čakati! Ali greš z menoj?«